

Braňme si své zemědělce a potravináře před narůstajícími dovozy méně kvalitních potravin

Odjakživa se vcelku trefně traduje, že americký prezident drží jedním palcem spouštěč u jaderných zbraní (tedy na černém kuffínku), co má stále při sobě) a druhým palcem jíst sklady s obilím. Obrazně se tak říká, že zajistit národu potraviny je stejně důležité, jako zachovat mír a to všemi dostupnými prostředky. Když je navíc celý svět ohrožen současnou pandemií v důsledku Covidu-19, je nasnadě brát toto tvrzení jako zásadní a taky neměnné.

Na téma bezpečnost, ale i do-
statek potravin jsme disku-
tovali s prezidentem Agrární
komory ČR Ing. Janem Dole-
žalem.

**► Jarní práce klepou na dveře a s nimi bývá dost potře-
ba brigádníků. V minulosti
u nás takto pracovalo při
drátkování chmele nebo
u zelinářů a při dalších pol-
ních pracích i dost zahranič-
ního brigádníků. Jak je tomu
dnes?**

Bez zahraničních pracovníků
se v současnosti zemědělci,
obzvláště ti, kteří se věnují
pracnější specializaci rostlinné
výrobě (ovocnářství, zelinář-
ství, chmelářství) neobejdou.
Loňský rok byl vzhledem
k dočasnému uzavření hranic
v nejnepohodnější dobu, tedy
v době začátku jarních prací,
pro zemědělce mimořádně
složitý. Jako Agrární komora
jsme intenzivně komunikovali
s krizovým štábem i Minister-
stvem zemědělství, abychom
společně zajistili dostatek
pracovníků. Došlo sice k pro-
dloužení krátkodobých víz
pro zahraniční pracovníky,
kteří se v tu chvíli nacházeli
na území České republiky,
nicméně zdaleka to nestačilo
pro potřeby zaměstnavatelů
v období největší poptávky
po pracovní síle. V letošním
roce zase zaměstnavatele
čeká povinné testování, které
je nutné zajistit i pracovní-
ků pracujících na DPP či DPČ
a negativním testem se musí
prokázat i agenturní zaměstn-
anci. Pracovníci přijíždějící
ze zahraničí musí mít navíc
negativní PCR test při překročení
hranic a následně musí absol-
vovat povinnou karanténu.
Náklady jdou na vrub zaměst-
navatelů, respektive subjektu,
u něhož agenturní zaměstnan-
ci pracují. To kromě nákladů
na ochranné pomůcky a pro-
středky jako jsou respirátory
a dezinfekce znamená další
prodražení výroby na straně
zemědělských podnikatelů,
kteří je však v této době obtíž-
né promítnout do prodejní
ceny komodit a vypěstků.

**► V minulých dnech se obje-
vila výzva k přednostnímu
podání vakcíny z důvodů
většího shlukování při práci
i zemědělcům a potraviná-
řům. Je to reálné?**

To mi trochu připomnělo
úsměvný názor jednoho ne-
jmenovaného prezidenta zá-
jmového svazu, který v reakci
na naši výzvu prohlásil, že ze-
mědělci vakcínu nepotřebují,
protože pracují venku. To je
samozřejmě silně zkrčená
a zjednodušená představa.
Nejde jen o potenciální shlu-
kování při výše zmíněných
jarních pracích, ale hlavně
o skutečnosti, že řada země-
dělských podniků se již dnes
potýká s nedostatkem prac-
ovníků, přičemž navzdory

zažitých představ se v mnoha
případech jedná o vysoce kva-
lifikovanou práci, kterou není
jednoduché nahradit kýmko-
liv z ulice. Navíc tu máme tzv.
nepřetržitě provoz, ať je to
živočišná výroba nebo třeba
výroba krmných směsí. Výrob-
ní linku nelze jednoduše zastav-
it, nejen, že hrozí ekonomické
ztráty, ale také problémy
se zásobováním v rámci celé
výrobní vertikály, která končí
až u potravin na pultech. Péče
o zvířata je nikdy nekonečná,
nelze jí dělat na dálku a opět je
potřeba kvalifikovaný perso-
nál, který, jak se říká, ví, co má
dělat. Každý jeden pracovník
je pak nenahraditelný, a i když
zemědělci a potravináři udě-
lali maximum, aby riziko ná-
kazy minimalizovali, stále tu
hrozí přenos v domácnosti,
a proto je podle nás nutné za-
městnance v těchto provozech
vakuinovat. Co se týče realismu
si požadavku, uvědomujeme
si, že první na řadu přicházejí
rizikové skupiny, to znamená
především seniři, a potom
klíčová infrastruktura, tzn. in-
teegrovaný záchranný systém,
obsluha elektráren či vodár-
en, atd. Nicméně troufneme
si říci, že z hlediska zajištění
potřeb obyvatele je třeba
na zemědělství a potravinář-
ství pohlížet právě jako na klíč-
ovou infrastrukturu. Nemůže
se spoléhat na to, že se situace
u nás, ale i v okolních zemích,
odkud si přý všechno kdyko-
liv dovezeme, ještě dále ne-
zhorší, a my tu budeme mít
prázdné regály. Nechceme ni-
koho strašit, ale měli bychom
k těmto věcem přistupovat
zodpovědně a připravovat se
na nejhorší. Staří Rímané říka-
li „Si vis pacem, para bellum“,
tedy chceš-li mír, připrav se
na válku. My bychom se měli
mimo to ještě řídit heslem:
„Chceš-li blahobyt, připrav se
na hladomoru“.

**► Potravináři si dost stěžují
na protekcionismus v su-
permarketech, kdy sem jde
na úkor našich potravin
a zemědělské produkce víc
té zahraniční. Cítíte to ob-
dobně?**

Některí členové, kteří do-
dávají přímo do supermarketu
mi potvrdili, že skutečně platí
okřídlená fráze „blížší kabát
než košile“, a že jim v posled-
ních měsících bylo sděleno, že
je tu příkaz z mateřské země
v těžké době pomoci tammim
zemědělcům. To je jedna část
debaty. Víc než kdy jindy je
tu zase, možná v souvislosti
s debatou o soběstačnosti
a kvótách na české potraviny,
je tu navíc poptávka po čes-
kých potravinách, která se
projevuje i tím, že „mávnutím
kouzelného proutku“ je najed-
nou z holandské mrkve, mrkve
česká. Zkrátka to, co se dříve
dělo na některých farmář-
ských trzích, se teď začíná dít
i u některých dodavatelů, spíše

tedy překupníků, kteří chtějí
vyhovět poptávce řetězců. To
samozřejmě není případ po-
ctivých dodavatelů, případně
odbytových organizací a dis-
tributorů, se kterými v rámci
Komory spolupracujeme,
nicméně se podobné případy
vyskytují stále častěji. Chceme
proto téma falšování původu
potravin otevřít se Státní zeme-
dělskou a potravinářskou
inspekci a zaměřit se v kontrol-
ách na to, zda skutečně
deklarace obalů odpovídají
skutečnosti.

**► Vlani v létě jsme v zahra-
ničním tisku mohli zazna-
menat opatření ruského
prezidenta Putina, který
silně omezil vývozy obilí.
Totéž neucinila EU, dalo se
totiž čekat, že některé svě-
tové velmoci se naopak ob-
ilím předzásobí, což se i stalo
a sýpek EU stejně jako u nás
jsou prázdné. Jak byste tuto
situaci hodnotil i ve vztahu
k růstu cen mléčných a mas-
ných výrobků.**

V tomto roce zažíváme nevídanou
situaci na trhu s rostlinnými
komoditami, a to z několika
důvodů. Za prvé je tu velká
poptávka ze strany některých
významných importérů (např.
Čína) s cílem předzásobit se
pro případ zhoršení epidem-
ické situace, která by moh-
la narušit logistické kanály,
za druhé velcí producenti jako
Rusko sami omezovali vývoz
a tím snížili nabídku, a za třetí
se investoři v době emise
peněz a hrozící inflace poohlí-
žejí po způsobech trvalejšího
uložení, či zhodnocení peněz.
Na trhu jsme se tak mnohdy
setkávali s nákupem pšenice
z budoucí sklízene na úrovni
téměř 6000 korun za tunu. To je
téměř 100% nárůst oproti
rokům s normální situací
a světovou nadúrodou. Není
to ale jen pšenice, podobně je
to i u řepky olejné a sóji. Navíc
roste cena ropy, a to vzhledem
roste i cena komodit. To je sice
dobrá zpráva pro zemědělce,
kteří se zaměřují primárně
na rostlinnou výrobu, nicméně
poměrně velký problém
pro chovatele hospodářských
zvířat, jimž se značně prodra-
žuje cena vstupů. Kromě výše
zmíněné skupiny sly tak
v tomto roce řeší i zvýšenou
cenu za krmivo, přičemž ceny
živočišných komodit rozhodně
nerostou. Naopak u vepřo-
vého masa a hovězího masa
zažíváme jednu z nejhorších
cenových krizí, což souvisí
nejen s nákladovou situací AMP
u prasat, ale i s uzavřením gas-
tro provozů. Uzavřené restaura-
ce pak mají negativní vliv
i na cenu mléka, která je pro
tuzemské zemědělce zásadní.
Mléko totiž umíme velmi
dobře a stále tvoří významnou
část příjmů, zejména u větších
podniků, které navíc využívají
statková hnojiva z živočišné
výroby pro výrobu rostlinnou.

Co se týče růstu cen na pul-
tech, rozumíme vyšší nákladům
kvůli COVIDu, ale stejné náklady
máme i my, ale nemáme je
bohužel na rozdíl od řetězců
možnost promítnout do kon-
cové ceny.

**► Co produkce z Brazílie,
v minulosti pronikly zprávy,
že je velký zájem v EU zvýšit
toto obchody.**

Momentálně se v členských
státech ratifikuje dohoda EU-
Mercosur, kterou schválila
předchozí Evropská komise,
přičemž velký podíl a zájem
na tom měl tehdejší Komisař
pro zemědělství a venkov Phil
Hogan, který se posléze v nové
Komisi stal Komisařem pro
obchod. Nebyť tak zvané gol-
fgate, tedy skandály, při kter-
ém byl Hogan přistižen, jak
porušuje protinákazová opat-
ření ve společnosti vlivných
lobbistů na golfovém greenu,
bude pan Hogan za ratifikaci
této pro zemědělce a zeměděl-
ství v Unii nevýhodné smlou-
vy pravděpodobně oerodovat
do dnes. Chápeme potřebu
německých a francouzských
automobilů přesvědčit lidnaté
státy, aby se jejich obyvatele
raději vozili v evropských než
amerických autech, nicméně
od začátku tvrdíme, že pro
unijní zemědělství v době, kdy
diskutujeme o Zeleném údělu
a s tím souvisejícím zelenání,
by to mohl být poslední hře-
bíček do rakve. Proto říkáme,
že pro Českou republiku je
ratifikace smlouvy EU-Mercosur
krajně nevýhodná. Dovoz
ze zemí pod hlavičkou dohody
o vzájemném obchodu mezi
Jižní Amerikou (Mercado Com-
on del Sur) sice není zatím
nijak zásadní, nicméně pro-
blém nastává v případě vyš-
šího tlaku v podobě přebyteků
zbožů z jiných evropských stá-
tů, které by se rozhodly např.
výměnou za možnost snížení
kvalitní produkty z prostoru
Mercosur na svůj trh. Smlou-
va mezi EU a Mercosurem je
tak pravděpodobně poškodila
především český chov prasat,
skotu, ale i produkci drůbe-
žního masa. Ohrožit by mohla
také tuzemské odvětví cukru,
ovocnářství, zelinářství i kla-
sickou polní výrobu. Pokud se
o českém zemědělství často
nepřesně mluví jako o inten-
zivním nebo průmyslovém,
hospodaření ve státech Mer-
cosuru vystihuje tuto její
část příjmů, zejména u velkých
podniků, které navíc využívají
statková hnojiva z živočišné
zemědělské pldy, erozi a de-

**► Kdybychom přiblížili ty
základní rozdíly mezi námi
a některými zeměmi EU ale
i USA například v hnojení,
kolik je to v čistých živinách
NPK na hektar v těchto jed-
notlivých destinacích?**
Co se týče spotřeby přípravků
na ochranu rostlin, patřime
dlouhodobě k zemím, kde se
jich používá nejméně v rámci
Evropské unie. Navíc i záchy-
ty SZPI ukazují, že problém
s překročením povolených
limitů reziduí nebezpečných
látek je především u produkce
dovozové. U hnojení se i v Čes-

ké republice pomalu obrací
trend využívání minerálních
(průmyslových hnojiv) ve pro-
spěch organické hmoty a také
tam patříme mezi špičku. Aby
trend mohl pokračovat, mu-
síme však minimálně udržet
stávající úroveň živočišné vý-
roby a využívat také ještě více
kompostování přímo u země-
dělců a vedlejší produkt zeme-
dělských bioplynových stan-
ic, tedy hnojení digestátem.
Plánované legislativní změny
související s tak zvaným Green
Dealem, tedy Zelenou doho-
dou pro Evropu mohou v tomto
znamenat pro praxi značné
komplikace. Po zemědělcích se
chce, aby snížili stavy hospo-
dářských zvířat, na které je po-
hlíženo jako na potenciální zdroj
skleníkových plynů a co se týče
bioplynových stanic, je vyža-
dována další investice do tech-
nologií, které by měly umožnit
stlačování plynu a jeho poteci-
ální využití v dopravě. Nejen,
že to z hlediska bilance energie
nedává smysl, ale znamená to
velké investice na straně ze-
mědělce s tím, že nikdo neví,
zda za dalších deset let nepří-
jde někdo s ještě „lepšími“ ná-
padem a neprohlásí stávající
řešení za nedostatečné.

**► Zatím i kontrolní úřady EU,
stejně jako naše již tradičně
velmi přísná SVS a ČZPI sem
nepouští americké potra-
viny zejména živočišného pů-
vodu a rostlinné komodity
s označením GMO. Myslíte
si, že EU i nadále ustojí tlak
vývozců z Ameriky?**

Tady je právě jeden z těch
paradoxů, unijní orgány zne-
snahují život pěstitelům a
šlechtitelům, kteří by se
chtěli do GMO produkce pus-
tit, nicméně dovoz GMO pro-
dukce tak sešněrovaný zdale-
ka není. Navíc se dostáváme
do problému, který vidíme
i v případě smlouvy EU-Mercosur,
a to jsou point of en-
try přístavy, tedy místa, kde
importované zboží poprvé
vstoupí na půdu jednotného
trhu. Jakmile totiž v Hambur-
ku něco dostane bumážku, je
to automaticky bezpečné pro
celý jednotný trh. Naše kont-
rolní orgány pak mají vysoce
omezený prostor tuto pro-
dukcí dále kontrolovat. V mi-
nulosti, když se řešila aféra
s brazilským kuřecím masem
napadeným salmonelou, do-
konce chodily na naše minis-
terstvo noty, že naše národní
kontroly jsou v rozporu s unij-
ní legislativou. Další problém
je pak v tom, zda se dá úřed-
níkům v jižní Americe, kde je
státní správa doslova prolezá
korupcí věřit, to bylo práv-
ně i jádro pudla ve skandálu
s brazilským kuřecím masem.
Korupce tehdy sahala vysoko
až do nejvlivnějších politick-
ých stran, které byly z úplat-
ků částečně financovány.

**► Kdybychom přiblížili ty
základní rozdíly mezi námi
a některými zeměmi EU ale
i USA například v hnojení,
kolik je to v čistých živinách
NPK na hektar v těchto jed-
notlivých destinacích?**
Co se týče spotřeby přípravků
na ochranu rostlin, patřime
dlouhodobě k zemím, kde se
jich používá nejméně v rámci
Evropské unie. Navíc i záchy-
ty SZPI ukazují, že problém
s překročením povolených
limitů reziduí nebezpečných
látek je především u produkce
dovozové. U hnojení se i v Čes-

stejně jako naše již tradičně
velmi přísná SVS a ČZPI sem
nepouští americké potra-
viny zejména živočišného pů-
vodu a rostlinné komodity
s označením GMO. Myslíte
si, že EU i nadále ustojí tlak
vývozců z Ameriky?

Tady je právě jeden z těch
paradoxů, unijní orgány zne-
snahují život pěstitelům a
šlechtitelům, kteří by se
chtěli do GMO produkce pus-
tit, nicméně dovoz GMO pro-
dukce tak sešněrovaný zdale-
ka není. Navíc se dostáváme
do problému, který vidíme
i v případě smlouvy EU-Mercosur,
a to jsou point of en-
try přístavy, tedy místa, kde
importované zboží poprvé
vstoupí na půdu jednotného
trhu. Jakmile totiž v Hambur-
ku něco dostane bumážku, je
to automaticky bezpečné pro
celý jednotný trh. Naše kont-
rolní orgány pak mají vysoce
omezený prostor tuto pro-
dukcí dále kontrolovat. V mi-
nulosti, když se řešila aféra
s brazilským kuřecím masem
napadeným salmonelou, do-
konce chodily na naše minis-
terstvo noty, že naše národní
kontroly jsou v rozporu s unij-
ní legislativou. Další problém
je pak v tom, zda se dá úřed-
níkům v jižní Americe, kde je
státní správa doslova prolezá
korupcí věřit, to bylo práv-
ně i jádro pudla ve skandálu
s brazilským kuřecím masem.
Korupce tehdy sahala vysoko
až do nejvlivnějších politick-
ých stran, které byly z úplat-
ků částečně financovány.

stejně jako naše již tradičně
velmi přísná SVS a ČZPI sem
nepouští americké potra-
viny zejména živočišného pů-
vodu a rostlinné komodity
s označením GMO. Myslíte
si, že EU i nadále ustojí tlak
vývozců z Ameriky?

Eugenie Linková

**AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky**

Společně

pro budoucnost českého zemědělství a potravinářství

Agrární komora České republiky je největší nevládní zemědělská organizace.
Zastupuje všechny – malé, střední i velké zemědělce, soukromníky i společnosti.
Její členové obhospodařují téměř 1,7 milionů hektarů orné půdy, což je zhruba 70 %
zemědělské plochy. Významně tak přispívá k podobě českého venkova a krajiny.

Členostná struktura

56 okresních komor	2 regionální komory	12 krajských komor
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Naleznete u nás zájmové svazy chovatelů
a pěstitelů, ale i potravináře, lesníky
či rybáře. Řešíme každodenní problémy
i dlouhodobá témata. Členům pomáhá-
me prosadit jejich práva k podnikání.

Bojujeme za férové prostředí a silnější
pozici českých zemědělců na jednotném
evropském trhu. Usilujeme o srovnatel-
né podmínky s kolegy z okolních zemí.
Podílíme se na tvorbě agrární politiky.

Wybojováváme silný zemědělský rozpo-
čet, zelenou naftu, podporu náročných
odvětví rostlinné a živočišné výroby. Ře-
šíme péči o krajinu, vodu a lesy, ekologii,
myslivost, ochranu zvířat, rybářství a po-
travinářství, či vzdělávání.

Chcete se stát členem? www.akcr.cz/krajske-ak | www.akcr.cz/chcisiertatenem